

Sygn. akt VIII U 294/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2021 r. w Gliwicach

sprawy B. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury górniczej

na skutek odwołania B. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 7 stycznia 2021 r. **nr** (...) 5 (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zalicza ubezpieczonemu B. C. okres od 1 lipca 2020 roku do 30 września 2020 roku do pracy górniczej z zastrzeżeniem, że przy obliczeniu wysokości emerytury łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w art. 51 ustęp 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 45 lat.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 294/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 stycznia 2021 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu B. C. zaliczenia okresu zatrudnienia od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. w (...) sp. z o.o. do pracy górniczej, ponieważ Spółka nie posiada umowy zawartej bezpośrednio z kopalnią na wykonywanie robót górniczych.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i ponownego ustalenia wysokości emerytury z zaliczeniem okresu zatrudnienia od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. w (...) sp. z o.o. do pracy górniczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony B. C., urodzony (...), decyzją z 31 marca 2013 r. ma przyznaną emeryturę górniczą od 13 grudnia 2012 r.

Okres pracy górniczej ubezpieczonego organ rentowy obliczył z następującymi przelicznikami: 272 m-ce x 1,8, 27 m-cy x 1,5, łącznie 530,1 miesięcy.

Następnie organ rentowy wielokrotnie przeliczał świadczenie ubezpieczonego przez doliczanie stażu pracy.

Wnioskiem z 23 listopada 2020 r. ubezpieczony domagał się przeliczenia emerytury górniczej z zaliczeniem do pracy górniczej okresu zatrudnienia od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. w (...) sp. z o.o. w G. na stanowisku górnika pod ziemią. Ubezpieczony przedłożył zaświadczenie z (...) sp. z o.o. w G., że od 22 listopada 2019 r. do jest zatrudniony w tej spółce w pełnym wymiarze czasu na stanowisku górnika pod ziemią oraz, że spółka wykonuje prace górnicze pod ziemią na rzecz KWK (...).

Decyzją z 5 stycznia 2021 r. organ rentowy przeliczył emeryturę górniczą ubezpieczonego w związku ze zmianą stażu pracy, od 1 listopada 2020 r., doliczając okres zatrudnienia od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. jako okres składkowy z przelicznikiem 1,3.

W dniu 29 grudnia 2020 r. do organu rentowego wpłynęło pismo (...) sp. z o.o. w G., w którym wskazano, że spółka nie zawierała z KWK (...) umów na wykonywanie robót górniczych, a pracownicy (...) Sp. z o.o. świadczyli pracę w KWK (...) jako podwykonawcy (...) sp. z o.o. sp. k. w G.. Jednocześnie podano, że (...) sp. z o.o. sp. k. jest stroną umów z (...) S.A. o wykonanie robót górniczych pod ziemią w kopalniach, m.in. w KWK (...). Z kolei (...) sp. z o.o. zawarło z (...) sp. z o.o. sp. k. umowę z 3 listopada 2015 r., na podstawie której pracownicy (...) sp. z o.o. świadczą pracę w KWK (...), a wykonywane prace obejmowały w szczególności drażnienie przekopów i tuneli w kopalni węgla kamiennego.

Następnie organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

W umowie z 3 listopada 2015 r. (k.28-29) (...) sp. z o.o. zobowiązała się do oddelegowania pracowników na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. do prac na dole kopalni związanych z realizacją kontraktów w kopalniach węgla kamiennego opisanych przez (...) sp. z o.o., w szczególności dotyczących: drażenia wyrobisk, transportu materiałów, obsługi energo-montażowej, montażu, demontażu, utrzymania ruchu i obsługi maszyn i urządzeń oraz nadzoru tych robót.

W piśmie z 14 maja 2021 r. (...) sp. z o.o. (k.23) wskazała, że jest stroną umowy zawartej z (...) sp. z o.o. sp. k., której przedmiotem jest podwykonawstwo robót górniczych w kopalniach. Wyjaśniła też, że w okresie od 1 lipca 2020 r. do 31 października 2020 r. (...) sp. z o.o. poprzez swoich pracowników wykonywała prace w KWK (...) jako podwykonawca umów z 4 marca 2020 r. i z 19 marca 2020 r. zawartych między (...) sp. z o.o. sp. k. a (...) S.A. ((...) S.A.), której przedmiotem były prace górnicze w kopalni.

W umowie nr (...) z 4 marca 2020 r. (k.30-36) (...) sp. z o.o. sp. k. zobowiązała się do wykonania na rzecz (...) S.A. pobierki spągu w chodniku nadawczym nr 114 w pokładzie (...)w (...) S.A. Oddział KWK (...). W umowie nr (...) z 19 marca 2020 r. (...) sp. z o.o. sp. k. zobowiązała się do wykonania na rzecz (...) S.A. prac górniczych polegających na drażeniu chodnika (...) pokład (...) w (...) S.A. Oddział KWK (...). W umowach tych zawarto zapis pozwalający na powierzenie przez wykonawcę (...) sp. z o.o. sp. k. wykonania części przedmiotu umowy podwykonawcy. Jednocześnie wykonawca zobowiązał się do zapewnienia odpowiedniej ilości pracowników o wymaganych kwalifikacjach wynikających ze specyfiki robót oraz spełniających odpowiednie warunki, m.in. nie zostali w przeszłości zwolnieni z pracy w (...) S.A. na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 kodeksu pracy.

Ubezpieczony w okresie od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. w ramach zatrudnienia na podstawie umowy o pracę z (...) sp. z o.o. pracował w KWK (...) jako górnik pod ziemią. Z wykazu dniówek zjazdowych wynika, że ubezpieczony na stanowisku górnika pod ziemią wykonywał w okresie spornym pracę pod ziemią przez ponad połowę dniówek roboczych w miesiącu. Ubezpieczony nie zawierał żadnych umów z (...) sp. z o.o. sp. k.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, umowy nr (...) z 4 marca 2020 r., umowy nr (...) z 19 marca 2020 r.

Sąd pominął dowód z przesłuchania odwołującego z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo odwołującego na rozprawie w dniu 20 lipca 2021 r.

Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za kompletny i wiarygodny, a przez to pozwalający na poczynienie ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy przedsiębiorstwo zatrudniające ubezpieczonego (...) sp. z o.o. wykonywało pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.) i czy następnie istnieją podstawy do zaliczenia do pracy górniczej okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. na stanowisku górnika pod ziemią.

Zgodnie z art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej za pracę górniczą uważa się zatrudnienie:

- 1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;
- 2) pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów;
- 3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;
- 4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalini;
- 5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalini i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;
- 7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2;
- 8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1;

9) na stanowiskach instruktorów zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że (...) sp. z o.o., w której ubezpieczony był zatrudniony, nie zawierała bezpośrednio z (...) S.A. umowy na wykonywanie robót górniczych. Taką umowę zawarło z (...) S.A. (...) sp. z o.o. sp. k., przy czym w ramach tej umowy (...) sp. z o.o. sp. k. przy wykonywaniu robót górniczych korzystało z usług podwykonawcy, którym w przedmiotowej sprawie była (...) sp. z o.o.

W ocenie sądu nie jest prawidłowe stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym nie można uznać za przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 50c ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej pracodawcy ubezpieczonego, jeśli nie miało zawartej bezpośrednio z kopalnią umowy na wykonywanie robót górniczych.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, że pracodawca ubezpieczonego, tj. (...) sp. z o.o., wykonywała w spornym okresie pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ustawy na rzecz kopalni, a ubezpieczony – jako górnik pod ziemią – w całym spornym okresie świadczył pracę górniczą pod ziemią na terenie KWK (...) w G..

Zdaniem sądu cytowany przepis art. 50c ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej nie zawiera wymogu, by przedsiębiorstwo wykonujące na rzecz kopalni roboty górnicze musiało zawierać bezpośrednio z kopalnią stosowną umowę. Istotą tego przepisu jest natomiast wykonywanie robót górniczych na rzecz kopalni, a takie prace niewątpliwie były wykonywane przez pracodawcę ubezpieczonego i samego ubezpieczonego w ramach tego stosunku pracy.

Sąd miał na uwadze również fakt, że w umowach o wykonywanie robót górniczych zawieranych przez (...) S.A. z (...) sp. z o.o. sp. k. przewidziano możliwość powierzenia wykonywania tych robót górniczych podwykonawcy. Jednocześnie w umowach zastrzeżono, że pracownicy wykonujący roboty górnicze w kopalni (w przedmiotowej sprawie w KWK (...)) – w tym również pracownicy podwykonawcy – muszą posiadać odpowiednie kwalifikacje wynikające ze specyfiki robót oraz spełniać dodatkowe warunki – m.in. nie mogli być w przeszłości zwolnieni dyscyplinarnie z (...) S.A.

Powyższe potwierdza, że (...) sp. z o.o. było przedsiębiorstwem, o którym mowa w art. 50c ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, a zatem ubezpieczonemu, który wykonywał w spornym okresie pracę górnika pod ziemią, może zostać uwzględniony do pracy górniczej okres od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r.

Do pracy górniczej uwzględnia się bowiem okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (art. 50b ustawy emerytalnej).

Zaliczeniu do pracy górniczej będzie podlegała praca, która jest wykonywana pod ziemią co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu, obliczanych w stosunku do czasu pracy obowiązującego w myśl zasad Kodeksu pracy w danym zawodzie (por. wyroki Sądu Najwyższego z 8 maja 1989r. II URN 34/89, z 3 marca 2011r. II UK 297/10 Lex nr 817534, z 8 maja 2012r. I UK 41/11 Lex nr 1214547, z 15 marca 2018 r. II UK 120/17 Lex 2549599).

Z wykazu dniówek zjazdowych wynika, że ubezpieczony na stanowisku górnika pod ziemią wykonywał w okresie spornym pracę pod ziemią przez ponad połowę dniówek roboczych w miesiącu. W takiej sytuacji istnieją podstawy do zaliczenia spornego okresu jako okresu pracy górniczej na wysokość emerytury górniczej.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że przy obliczeniu wysokości emerytury łączny okres pracy z uwzględnieniem zaliczonego okresu spornego pracy górniczej, organ rentowy winien zastosować przeliczniki, o których mowa w art. 51 ust. 1 ustawy emerytalnej, mając na względzie ust. 2 tego przepisu, który stanowi, że przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 45 lat.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając ja w sentencji.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek